

ความสัมพันธ์ระหว่างการนำ TFRS 15 เรื่องรายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้ามาใช้ความสามารถและอัตราส่วนในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

กลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี

Relationship between the Adoption of TFRS 15 Revenue from Contracts with
Customers and Profitability Ratio of Technology Companies
Listed in the Stock Exchange of Thailand

ฐิติรัตน์ นามืองรักษ์¹ ชิรินุช นิมตระกูล^{2*}

^{1,2}คณะบัญชี มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

Titirat Namuangrak¹ Sirinuch Nimtrakoon^{2*}

^{1,2}School of Accountancy, University of the Thai Chamber of Commerce

*Corresponding Author Email: sirinuch_nim@utcc.ac.th

(Received: May 20, 2022; Revised: September 10, 2022; Accepted: October 1, 2022)

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการนำ TFRS 15 เรื่องรายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้ามาใช้ และอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี และศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร ก่อนและหลังการปรับใช้ TFRS 15 โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิจากงบการเงินไตรมาสที่ 1 ปี 2561 ถึง ไตรมาส 3 ปี 2563 จำนวน 385 ตัวอย่าง จากฐานข้อมูลตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเพื่อนำมาคำนวณอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร การวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา และการวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมานโดยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ และการทดสอบทางสถิติที่ไม่มีพารามิเตอร์ Wilcoxon Signed-Rank Test

จากการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณพบว่า การนำ TFRS 15 มาปรับใช้ไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร ซึ่งได้แก่ อัตรากำไรขั้นต้น อัตรากำไรจากการดำเนินงาน อัตรากำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ($P > .05$) ผู้ศึกษาจึงได้ศึกษาเพิ่มเติมด้วยการทดสอบสมมติฐานความแตกต่างระหว่างความสามารถในการทำกำไรก่อนและหลังการนำ TFRS 15 มาใช้ด้วย Wilcoxon Signed-Rank Test สรุปได้ว่าหลังจากที่บริษัทกลุ่มตัวอย่างนำ TFRS 15 มาใช้ ทำให้อัตราส่วนกำไรขั้นต้นลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .05$)

คำสำคัญ: รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า, ความสามารถในการทำกำไร, กลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี

Abstract

This study aims to investigate the relationship between the adoption of TFRS 15, Revenue from Contracts with Customers and profitability ratio of companies listed on the Stock Exchange of Thailand. Using secondary data from the financial statements of the first quarter year 2018 to the third quarter year 2020, 385 samples from the Stock Exchange of Thailand database were used to calculate the profitability ratios. Data analysis includes descriptive statistical analysis and inferential statistical analysis using correlation coefficient analysis, multiple regression analysis, and nonparametric test, called Wilcoxon Signed-Rank Test.

From multiple regression analysis, it was found that the application of TFRS 15 had no correlation with the profitability ratios, which were gross profit margin, operating profit margin, net profit margin, return on assets, and return on equity ($P > .05$). The authors investigated further the hypothesis of differences between firms' profitability ratios before and after the adoption of TFRS 15 using the Wilcoxon Signed-Rank Test. It was found that after the sample companies adopted TFRS 15, the gross profit margin significantly decreased ($P < .05$).

Keywords: Revenue from Contracts with Customers, Profitability, Technology Industry

บทนำ

รายได้เป็นตัวเลขสำคัญในรายงานทางการเงินที่ผู้ใช้งบการเงินให้ความสำคัญ สาเหตุเพราะสามารถนำข้อมูลจากการพิจารณารายงานทางการเงินมาใช้ในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจและใช้ประเมินผลการดำเนินงานได้จากการที่สภาวิชาชีพบัญชี ได้มีการประกาศใช้ TFRS 15 เรื่องรายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า โดยมีผลบังคับใช้กับงบการเงินที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2562 เป็นมาตรฐานใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้รายได้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวิธีการทางบัญชีเกี่ยวกับรายได้ ซึ่งได้นำมาใช้แทน TAS 11 เรื่องสัญญาก่อสร้าง และ TAS 18 เรื่องรายได้ รวมทั้งการตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 เรื่องโปรแกรมสิทธิพิเศษแก่ลูกค้า ฉบับที่ 15 เรื่อง สัญญาสำหรับการก่อสร้างอสังหาริมทรัพย์ ฉบับที่ 18 เรื่องการโอนสินทรัพย์จากลูกค้า และฉบับที่ 31 เรื่อง รายได้ – รายการแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับบริการโฆษณา รวมทั้งสิ้น 6 ฉบับ การจัดทำมาตรฐานดังกล่าวเป็นการร่วมมือกันระหว่างคณะกรรมการมาตรฐานรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ และคณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีของสหรัฐอเมริกา เพื่อให้มาตรฐานเรื่องรายได้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เนื้อหาสำคัญของมาตรฐานฉบับนี้

คือกิจการจะรับรู้รายได้เมื่อใดโอนการควบคุมในสินค้าหรือบริการให้ลูกค้าแล้ว หรือมองในมุมกลับกันคือลูกค้าได้ควบคุมสินค้าหรือบริการแล้ว (สภาวิชาชีพบัญชี, 2561)

โดย TFRS 15 กำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาว่าจะรับรู้รายได้อย่างไร จำนวนเงินที่จะรับรู้และจังหวะเวลาที่จะรับรู้รายได้ การพิจารณาสัญญาที่ทำกับลูกค้าประกอบไปด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การระบุสัญญาที่ทำกับลูกค้า 2) ระบุภาระที่ต้องปฏิบัติในสัญญา 3) กำหนดราคาของรายการ 4) ปันส่วนราคาของรายการให้กับภาระที่ต้องปฏิบัติ 5) รับรู้รายได้เมื่อได้ทำตามภาระ ซึ่งอาจทำให้การปรับใช้ TFRS 15 ส่งผลกระทบต่อรายงานทางการเงินของกิจการ โดยงบการเงินของกิจการจะได้รับผลกระทบมากหรือน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับลักษณะการดำเนินธุรกิจ ทั้งนี้การถือปฏิบัติใช้ TFRS 15 ทำให้กิจการต้องแยกการรับรู้รายได้ในแต่ละรายการหากสามารถระบุภาระที่ต้องปฏิบัติได้ กิจการมีแนวโน้มที่จะรับรู้รายได้ช้าลง เนื่องจากกิจการจะสามารถรับรู้รายได้ได้ก็ต่อเมื่อปฏิบัติตามข้อตกลงเกี่ยวกับภาระผูกพันเสร็จสิ้นแล้ว (ศิลปพร ศรีจันเพชร และอนุวัฒน์ ภักดี, 2562)

การเปลี่ยนแปลงมาตรฐานรายงานทางการเงินที่มีการปรับปรุงใหม่ฉบับนี้ ส่งผลกระทบอย่างมากต่อหลายกิจการ โดยเฉพาะกับกิจการที่มีรายการขายที่ซับซ้อน หรือขายแบบพ่วง (Bundle) เช่น ธุรกิจโทรคมนาคม ขายเครื่องโทรศัพท์พร้อมสัญญาอินเทอร์เน็ต และแพ็คเกจต่าง ๆ หรือ ธุรกิจเทคโนโลยี ขายระบบคอมพิวเตอร์ พร้อมอุปกรณ์ แลมนการติดตั้ง และการบำรุงรักษาภายในระยะเวลาที่ตกลง เป็นต้น เนื่องจากกิจการต้องแยกการรับรู้รายได้ในแต่ละรายการ หากสามารถระบุภาระที่ต้องปฏิบัติได้ตาม TFRS 15 กิจการมีแนวโน้มที่จะรับรู้รายได้ช้าลง (ศิลปพร ศรีจันเพชร และอนุวัฒน์ ภักดี, 2562) ธุรกิจด้านอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างและอุตสาหกรรมเทคโนโลยีและการสื่อสารเป็นธุรกิจที่น่าจะได้รับผลกระทบมากที่สุดเพราะสัญญาที่ทำกับลูกค้า โดยปกติมักที่จะเป็นสัญญาระยะยาว (Long-term Contracts) และมีข้อตกลงในการส่งมอบสินค้าหรือบริการในลักษณะเป็นกลุ่มของสินค้าหรือบริการโดยการรับรู้รายได้รูปแบบใหม่จะส่งผลกระทบต่อระยะเวลาในการรับรู้รายได้หรือ จำนวนของรายได้ที่แสดงในงบการเงิน (Ciesielski & Weirich, 2011) เนื่องจากการรับรู้รายได้แบบใหม่ทำให้กิจการรับรู้จำนวนรายได้ลดลง และใช้ระยะเวลายาวนานขึ้นในงวดที่นำ TFRS 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า มาถือปฏิบัติเป็นปีแรก อาจส่งผลกระทบต่อรายการบัญชีที่เกี่ยวข้องกับรายได้ คือ การเปลี่ยนแปลงของจำนวนรายได้รวม การเปลี่ยนแปลงกำไรก่อนดอกเบี้ย ภาษี และค่าเสื่อมราคา การเปลี่ยนแปลงของจำนวนกำไรสุทธิ (ศิลปพร ศรีจันเพชร และอนุวัฒน์ ภักดี, 2562)

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการนำ TFRS 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า และอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี เนื่องจากเป็นกลุ่มอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบจากการปรับใช้ TFRS 15 ที่มีสาเหตุมาจากการมีรายการขายที่ซับซ้อน เช่น การขายแบบพ่วง รวมทั้งศึกษาความ

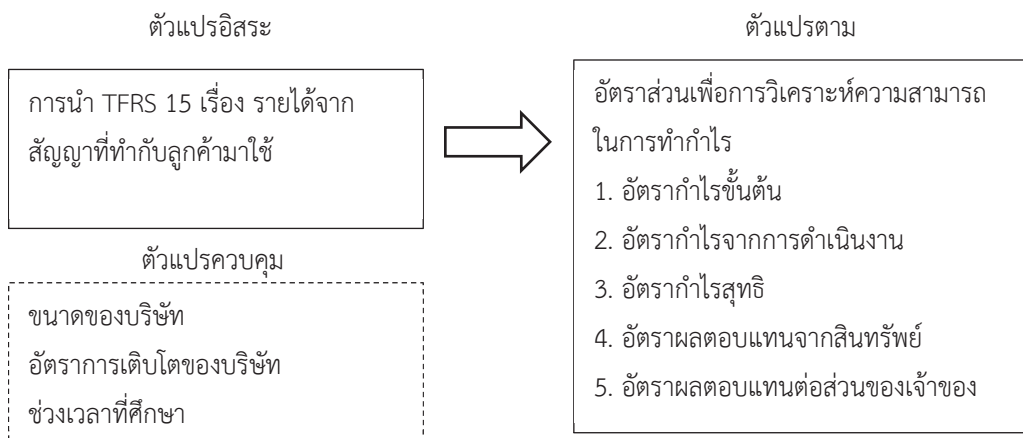
แตกต่างระหว่างอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรก่อนและหลังการนำ TFRS 15 มาถือปฏิบัติ ซึ่งผู้ศึกษาคาดว่าผลการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์ต่อการใช้รายงานทางการเงินของนักลงทุนและผู้มีส่วนได้เสียต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการนำ TFRS 15 เรื่องรายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้ามาใช้ และอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี
2. เพื่อศึกษาความแตกต่างระหว่างอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี ก่อนและหลังการปรับใช้ TFRS 15

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการนำ TFRS 15 เรื่องรายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้ามาใช้และความสามารถในการทำกำไร มีกรอบแนวคิดดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการนำ TFRS 15 เรื่องรายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้ามาใช้และความสามารถในการทำกำไร มีตัวแปรอิสระคือ การนำ TFRS 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้ามาใช้ และมีตัวแปรตามคือ อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร 5 อัตราส่วน ได้แก่ อัตรากำไรขั้นต้น อัตรากำไรจากการดำเนินงาน อัตรากำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น โดยมีตัวแปรควบคุมที่อาจส่งผลกระทบต่ออัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรทั้งสิ้น 3 ตัวแปร ได้แก่ ขนาดของบริษัท อัตราการเติบโตของบริษัท และช่วงเวลาการศึกษา

ศิลปพร ศรีจันเพชร และอนุวัฒน์ ภักดี (2563) พบว่า การนำ TFRS 15 มาถือปฏิบัติเป็นปีแรกในประเทศไทยส่งผลให้การเปลี่ยนแปลงของรายได้รวมกำไรสุทธิ และรายการคงค้างรวมลดลง รวมทั้งการนำ TFRS 15 มาถือปฏิบัติช่วยเพิ่มความระมัดระวังทางบัญชีสำหรับกิจการที่มีรายได้รวมสูง นอกจากนั้น วงศ์มณี ขวาลวรรณ และศิลปพร ศรีจันเพชร (2563) ยังพบว่า การปรับใช้ TFRS 15 ส่งผลให้ค่าสมบูรณ์ของรายการคงค้างที่เกิดจากดุลยพินิจของผู้บริหารลดลง ซึ่งหมายความว่า การปรับใช้ TFRS 15 ส่งผลทำให้คุณภาพกำไรสูงขึ้น อย่างไรก็ตาม ชิริณัฐ นิมิตระกูล และวิริยา ไชยาคำ (2565) พบว่าการปรับใช้ TFRS 15 ของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง ไม่มีผลกระทบต่ออัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร ซึ่งได้แก่ อัตรากำไรจากการดำเนินงาน อัตรากำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น และอัตราผลตอบแทนจากเงินทุน

จากการศึกษาแนวคิดและผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ TFRS 15 เรื่องรายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้าที่มีต่อรายงานทางการเงิน การเปลี่ยนแปลงรายได้รวม การเปลี่ยนแปลงกำไรสุทธิ คุณภาพกำไรนั้น ทำให้ผู้ศึกษาสามารถกำหนดสมมติฐานของการศึกษานี้เป็นดังนี้

สมมติฐานความสัมพันธ์ทดสอบด้วยการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

H1: การนำ TFRS 15 มาใช้เป็นปีแรกมีความสัมพันธ์กับอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร

โดยสมมติฐานที่ 1 สามารถแยกย่อยตามตัวแปรตามได้ 5 สมมติฐาน ดังนี้

H1a: การนำ TFRS 15 มาใช้เป็นปีแรกมีความสัมพันธ์กับอัตรากำไรขั้นต้น

H1b: การนำ TFRS 15 มาใช้เป็นปีแรกมีความสัมพันธ์กับอัตรากำไรจากการดำเนินงาน

H1c: การนำ TFRS 15 มาใช้เป็นปีแรกมีความสัมพันธ์กับอัตรากำไรสุทธิ

H1d: การนำ TFRS 15 มาใช้เป็นปีแรกมีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์

H1e: การนำ TFRS 15 มาใช้เป็นปีแรกมีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

สมมติฐานความแตกต่างระหว่างกลุ่มทดสอบด้วยสถิติ Wilcoxon Signed Ranks Test

H2: อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรก่อนและหลังการปรับใช้ TFRS 15 แตกต่างกัน

โดยสมมติฐานที่ 2 สามารถแยกย่อยตามตัวแปรตามได้ 5 สมมติฐาน ดังนี้

H2a: อัตรากำไรขั้นต้นก่อนและหลังการปรับใช้ TFRS 15 แตกต่างกัน

H2b: อัตรากำไรจากการดำเนินงานก่อนและหลังการปรับใช้ TFRS 15 แตกต่างกัน

H2c: อัตรากำไรสุทธิก่อนและหลังการปรับใช้ TFRS 15 แตกต่างกัน

H2d: อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ก่อนและหลังการปรับใช้ TFRS 15 แตกต่างกัน

H2e: อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นก่อนและหลังการปรับใช้ TFRS 15 แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาคือบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มเทคโนโลยี ซึ่งเป็นกลุ่มอุตสาหกรรมที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบจากการปรับใช้ TFRS 15 เป็นอย่างมาก เนื่องจากมีรายการขายที่ซับซ้อน (ศิลปพร ศรีจันทเพร และอนุวัฒน์ ภักดี, 2562) จำนวน 39 บริษัท (ข้อมูล ณ วันที่ 28 ธันวาคม 2563) โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างมีเงื่อนไขดังนี้ 1) ไม่รวมกองทุนรวมเทคโนโลยี 2) ไม่รวมบริษัทที่ไม่ได้ปิดบัญชี ณ วันที่ 31 ธันวาคม และ 3) ไม่รวมบริษัทที่ไม่ได้ดำเนินงานอยู่ไตรมาสที่ 1 ปี 2561 ถึงไตรมาส 3 ปี 2563 จึงทำให้มีข้อมูลตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้จำนวน 35 บริษัท การเก็บข้อมูลสำหรับการศึกษารั้งนี้ใช้ข้อมูลหุติยภูมิจากงบการเงินประจำไตรมาสของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจากฐานข้อมูลตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ปี 2561 ถึงไตรมาสที่ 3 ปี 2563 รวมเป็นจำนวน 385 ตัวอย่าง ดังที่แสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การคัดเลือกตัวอย่าง

	ปี 2561 4 ไตรมาส	ปี 2562 4 ไตรมาส	ปี 2563 3 ไตรมาส	รวม จำนวนตัวอย่าง
ข้อมูลบริษัทจดทะเบียนทั้งหมด (ไตรมาส)	156	156	117	429
หัก กองทุนรวมเทคโนโลยี	8	8	6	22
บริษัทที่มีงบการเงินไม่ใช่ 31 ธันวาคม	4	4	3	11
บริษัทที่ไม่ได้ดำเนินงานอยู่ไตรมาสที่ 1 ปี 2561 ถึง ไตรมาส 3 ปี 2563	4	4	3	11
จำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาทั้งหมด	140	140	105	385

ตัวแปรในการศึกษา

1. ตัวแปรตาม (Dependent Variables)

ตัวแปรตามที่ใช้ในการศึกษานี้คือ อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถในการดำเนินงานทางธุรกิจ (Subramanyam, 2014) โดยการศึกษาครั้งนี้ ศึกษาอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร จำนวน 5 อัตราส่วน ดังนี้

1.1 อัตรากำไรขั้นต้น (Gross Profit Margin) สูตรที่ใช้คำนวณคือ

$$\text{อัตรากำไรขั้นต้น} = \frac{\text{กำไรขั้นต้น}}{\text{ขายสุทธิ}} \times 100$$

1.2 อัตรากำไรจากการดำเนินงาน (Operating Profit Margin) สูตรที่ใช้คำนวณคือ

$$\text{อัตรากำไรจากการดำเนินงาน} = \frac{\text{กำไรจากการดำเนินงาน}}{\text{ขายสุทธิ}} \times 100$$

1.3 อัตรากำไรสุทธิ (Net Profit Margin) สูตรที่ใช้คำนวณคือ

$$\text{อัตรากำไรสุทธิ} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{ขายสุทธิ}} \times 100$$

1.4 อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (Return on Assets หรือ ROA) สูตรที่ใช้คำนวณคือ

$$\text{อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{สินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย}} \times 100$$

1.5 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity or ROE) สูตรที่ใช้คำนวณคือ

$$\text{อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้นเฉลี่ย}} \times 100$$

2. ตัวแปรอิสระ (Independent Variables)

ตัวแปรอิสระที่ใช้ในการศึกษานี้ คือ การนำ TFRS 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้ามาใช้ โดยเป็นตัวแปรหุ่นซึ่งกำหนดให้มีค่าเท่ากับ 1 เมื่อตัวอย่างนำ TFRS 15 มาใช้ และกำหนดให้มีค่าเป็น 0 เมื่อบริษัทไม่ได้นำ TFRS 15 มาใช้ ซึ่งการวัดค่าตัวแปรอิสระนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิลพร ศรีจันทเพชร และ อนุวัฒน์ ภักดี (2563)

3. ตัวแปรควบคุม (Control Variables)

3.1 ขนาดของบริษัท จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่าขนาดของบริษัทมีผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไร โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสามารถในการทำกำไร เมื่อขนาดของบริษัทมีขนาดใหญ่ จะทำให้กิจการมีความสามารถในการทำกำไรได้มากขึ้น (จุฑามาส จรุงกลิน, 2555) เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้มีขนาดของบริษัทที่แตกต่างกันผู้ศึกษาจึงกำหนดให้ขนาดบริษัทเป็นตัวแปรควบคุม โดยใช้ค่าลอการิทึมฐานธรรมชาติของสินทรัพย์รวมในการวัดขนาดของบริษัท

3.2 อัตราการเติบโตของบริษัท จากการทบทวนวรรณกรรมได้พบว่าอัตราการเติบโตของบริษัทมีผลกระทบต่ออัตราความสามารถในการทำกำไร โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสามารถในการทำกำไร

เมื่ออัตราการเติบโตของบริษัทเพิ่มมากขึ้น จะทำให้บริษัทมีความสามารถในการทำกำไรมากขึ้น โดยวัดจากร้อยละการเปลี่ยนแปลงรายได้ของบริษัท (วงศ์มณี ขวาลวรรณ และศิลปพร ศรีจันทพร, 2563)

3.3 ช่วงเวลา จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่ออัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรโดยมีการนำข้อมูลงบการเงินรายไตรมาสซึ่งเป็นข้อมูลแบบอนุกรมเวลา (Time Series Data) ซึ่งพบว่าข้อมูลงบการเงินรายไตรมาสส่วนมากจะเป็นข้อมูลที่ไม่นิ่ง (Nonstationary) (วิรุฬห์ ลำกุล, 2558) การศึกษาครั้งนี้จึงวัดค่าโดยใช้ตัวแปรหุ่นแทนไตรมาส โดยกำหนดให้มีค่าเท่ากับ 1 เมื่อตัวอย่างดำเนินงานในไตรมาสที่ 1 ปี 2561 จนถึงกำหนดให้มีค่าเท่ากับ 11 เมื่อตัวอย่างดำเนินงานในไตรมาสที่ 3 ปี 2563 โดยใช้หลักการการวัดค่าตัวแปรเช่นเดียวกันกับงานวิจัยของ Landsman & Maydew (2002)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลสำหรับการศึกษาครั้งนี้ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) จากงบการเงินประจำไตรมาสของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากฐานข้อมูลของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตั้งแต่ ไตรมาสที่ 1 ปี 2561 ถึง ไตรมาสที่ 3 ปี 2563 (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2564)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลของการศึกษาครั้งนี้ใช้สถิติเชิงพรรณนาและสถิติเชิงอนุมาน ดังนี้

1. การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

เพื่อให้เห็นถึงภาพรวมทั่วไปของข้อมูล โดยวิเคราะห์ข้อมูลออกมาในค่าสถิติพื้นฐาน เสนอข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับตัวแปรที่เก็บรวบรวมได้ สถิติเชิงพรรณนาที่ใช้ในการนำเสนอข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าสูงสุด (Maximum) และค่าต่ำสุด (Minimum) ของข้อมูล

2. การวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics)

2.1 การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) เป็นการวัดทิศทางความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัว โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ หรือ Correlation Coefficient (r) เป็นตัวบ่งชี้ถึงความสัมพันธ์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์นี้มีค่าอยู่ระหว่าง -1.0 ถึง +1.0 ซึ่งหากมีค่าใกล้ -1.0 นั้นหมายความว่าตัวแปรทั้งสองตัวมีความสัมพันธ์กันอย่างมากในเชิงตรงกันข้าม หากมีค่าใกล้ +1.0 นั้นหมายความว่า ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์อย่างมากในทิศทางเดียวกัน และหากมีค่าเป็น 0 นั้นหมายความว่า ตัวแปรทั้งสองตัวไม่มีความสัมพันธ์ต่อกัน (Hinkle, Wiersma & Jurs, 1998)

โดยในการศึกษานี้ผู้ศึกษาจะใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในการพิจารณาความสัมพันธ์เบื้องต้นระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระ นอกจากนั้นผู้ศึกษายังใช้การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพื่อหาว่ามีปัญหา Multicollinearity เกิดขึ้นหรือไม่ โดยดูว่าตัวแปรอิสระและตัวแปรควบคุมที่จะใช้ในสมการถดถอยเชิงพหุ มีความสัมพันธ์กันเองเกิน .8 หรือไม่ (อโนทัย ตริวานิช, 2552)

2.2 การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณเป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระหรือตัวแปรต้นที่ทำหน้าที่พยากรณ์ตั้งแต่ 2 ตัวขึ้นไปกับตัวแปร ตาม 1 ตัว (บุญชุม ศรีสะอาด, 2543) ในที่นี้ผู้ศึกษาจะใช้การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณในการทดสอบสมมติฐานความสัมพันธ์ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ TFRS 15 เป็นปีแรก และความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี โดยมีสมการถดถอยเชิงพหุดังนี้

$$GPM_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 TFRS15_{i,t} + \beta_2 SIZE_{i,t} + \beta_3 GROWTH_{i,t} + \beta_4 TIME_i + e_{i,t} \quad (1)$$

$$OPM_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 TFRS15_{i,t} + \beta_2 SIZE_{i,t} + \beta_3 GROWTH_{i,t} + \beta_4 TIME_i + e_{i,t} \quad (2)$$

$$NPM_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 TFRS15_{i,t} + \beta_2 SIZE_{i,t} + \beta_3 GROWTH_{i,t} + \beta_4 TIME_i + e_{i,t} \quad (3)$$

$$ROA_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 TFRS15_{i,t} + \beta_2 SIZE_{i,t} + \beta_3 GROWTH_{i,t} + \beta_4 TIME_i + e_{i,t} \quad (4)$$

$$ROE_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 TFRS15_{i,t} + \beta_2 SIZE_{i,t} + \beta_3 GROWTH_{i,t} + \beta_4 TIME_i + e_{i,t} \quad (5)$$

โดยกำหนดให้

$GPM_{i,t}$	คือ อัตรากำไรขั้นต้นของบริษัทที่ i ณ เวลาที่ t
$OPM_{i,t}$	คือ อัตรากำไรจากการดำเนินงานของบริษัทที่ i ณ เวลาที่ t
$NPM_{i,t}$	คือ อัตรากำไรสุทธิของบริษัทที่ i ณ เวลาที่ t
$ROA_{i,t}$	คือ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ของบริษัทที่ i ณ เวลาที่ t
$ROE_{i,t}$	คือ อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัท i ณ เวลาที่ t
$TFRS15_{i,t}$	คือ การนำ TFRS 15 มาใช้ของบริษัทที่ i ณ เวลาที่ t กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 1 เมื่อบริษัทนำ TFRS 15 มาใช้ และมีค่าเป็น 0 เมื่อบริษัทไม่ได้นำ TFRS 15 มาใช้
$SIZE_{i,t}$	คือ ขนาดของบริษัทที่ i ณ เวลาที่ t วัดจากค่าลอการิทึมฐานธรรมชาติของสินทรัพย์รวม
$GROWTH_{i,t}$	คือ การเติบโตของบริษัทที่ i ณ เวลาที่ t วัดค่าโดยใช้อัตราการเติบโตของรายได้ คำนวณจากร้อยละการเปลี่ยนแปลงของรายได้บริษัทในปีที่ t และ t-1
$TIME_i$	คือ ช่วงที่ศึกษาของบริษัทที่ i กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 1 เมื่อบริษัทดำเนินงานในไตรมาสที่ 1 ปี 2561 จนถึงกำหนดให้มีค่าเท่ากับ 11 เมื่อบริษัทดำเนินงานในไตรมาสที่ 3 ปี 2563

2.3 การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างกลุ่มด้วยสถิติ Wilcoxon Signed Ranks Test

การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างกลุ่มด้วยสถิติ Wilcoxon Signed Ranks Test เป็นการทดสอบด้วยเครื่องหมายสำหรับตัวอย่าง 2 กลุ่มที่มีความเกี่ยวข้องกัน โดยพิจารณาทั้งขนาดและเครื่องหมายของความแตกต่างของข้อมูล ซึ่งข้อมูลต้องอยู่ในมาตรวัดอย่างน้อยอันดับภาคชั้น (สายชล สีนสมบูรณ์ทอง, 2552) ในที่นี้ผู้ศึกษาจะใช้สถิติ Wilcoxon Signed Ranks Test ในการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยีก่อนและหลังการนำ TFRS 15 มาถือปฏิบัติ โดยช่วงเวลาก่อนการนำ TFRS 15 มาถือปฏิบัติ คือ ก่อนวันที่ 1 มกราคม 2562 และช่วงเวลาหลังการนำ TFRS 15 มาถือปฏิบัติ คือ หลังวันที่ 1 มกราคม 2562

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

ผลการศึกษาพบว่า อัตรากำไรขั้นต้น (GPM) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 19.90 อัตรากำไรจากการดำเนินงาน (OPM) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 16.22% อัตรากำไรสุทธิ (NPM) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 6.26 อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ .54 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 1.09 อัตราการเติบโตของบริษัท (GROWTH) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 7.95 ขนาดของบริษัท (SIZE) ซึ่งวัดค่าจากสินทรัพย์รวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 40,563,235.65 บาท ในการศึกษานี้มีบริษัทที่นำ TFRS 15 มาถือปฏิบัติ มีจำนวน 245 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 63.60 และมีบริษัทที่ไม่ได้นำ TFRS 15 มาถือปฏิบัติจำนวน 140 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 36.40 ตัวแปรช่วงเวลาการศึกษา โดยศึกษาทั้งสิ้น 11 ไตรมาสตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ปี 2561 ถึง ไตรมาสที่ 3 ปี 2563 มีจำนวนตัวอย่างไตรมาสละ 35 ตัวอย่าง รวมทั้งสิ้น 385 ตัวอย่าง ผลการศึกษาแสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความถี่ และร้อยละ

TFRS 15	ความถี่ (Frequency)	ร้อยละ (Percentage)
บริษัทที่นำ TFRS 15 มาใช้	245	63.60
บริษัทที่ไม่ได้นำ TFRS 15 มาใช้	140	36.40
รวม	385	100.00
TIME		
ไตรมาสที่ 1 ปี 2561	35	9.09

TFRS 15	ความถี่ (Frequency)	ร้อยละ (Percentage)
ไตรมาสที่ 2 ปี 2561	35	9.09
ไตรมาสที่ 3 ปี 2561	35	9.09
ไตรมาสที่ 4 ปี 2561	35	9.09
ไตรมาสที่ 1 ปี 2562	35	9.09
ไตรมาสที่ 2 ปี 2562	35	9.09
ไตรมาสที่ 3 ปี 2562	35	9.09
ไตรมาสที่ 4 ปี 2562	35	9.09
ไตรมาสที่ 1 ปี 2563	35	9.09
ไตรมาสที่ 2 ปี 2563	35	9.09
ไตรมาสที่ 3 ปี 2563	35	9.09
รวม	385	100.00

การวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน

1. การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient Analysis) ในการศึกษาความสัมพันธ์เบื้องต้นระหว่างตัวแปร ซึ่งได้แก่ การนำ TFRS 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้ามาถือปฏิบัติ อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร ขนาดของบริษัท และอัตราการเติบโตของบริษัท ผลการศึกษาแสดงดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient)

	TFRS15	GPM	OPM	NPM	ROA	ROE	SIZE	GROWTH	TIME
TFRS15	1.000								
GPM	-.025	1.000							
OPM	.006	.739**	1.000						
NPM	-.021	.578**	.810**	1.000					
ROA	-.020	.311**	.591**	.829**	1.000				
ROE	.025	.296**	.552**	.762**	.935**	1.000			
SIZE	.017	.108*	.250**	.187**	.200**	.294**	1.000		
GROWTH	-.091	.120*	.116*	.101*	.137**	.140**	-.154**	1.000	
TIME	.837**	-.085	.028	.003	-.034	-.002	.031	-.034	1.000

**ระดับความมีนัยสำคัญ .01 *ระดับความมีนัยสำคัญ .05

จากตารางที่ 3 สามารถสรุปผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์สัมพันธได้ดังนี้ ตัวแปรตาม คือ อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร ทั้ง 5 อัตราส่วน กับตัวแปรอิสระ คือ การนำ TFRS 15 เรือง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้ามาใช้ เมื่อพิจารณาค่า Sig ที่ระดับนัยสำคัญที่ .05 พบว่าอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรทุกตัวไม่มีความสัมพันธ์กับการนำ TFRS 15 มาใช้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$) ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตาม และตัวแปรควบคุมพบว่า เมื่อพิจารณาค่า Sig.(2-tailed) ที่ระดับนัยสำคัญที่ .05 พบว่าความสามารถในการทำกำไรทุกตัวมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กับอัตราการเติบโตของบริษัท และ ขนาดของบริษัท ($p < .05$) นอกจากนั้น ยังพบว่าช่วงเวลาการศึกษาที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการนำ TFRS 15 มาใช้ ($p > .01$) เมื่อพิจารณาการเกิดปัญหา Multicollinearity พบว่า ไม่มีตัวแปรอิสระและตัวแปรควบคุมใดที่มีความสัมพันธ์กันในระดับที่สูงเกินกว่า .90 ซึ่งอาจส่งผลให้สมการตัวแบบที่ใช้ในการพยากรณ์ตัวแปรตามมีความคลาดเคลื่อน (Hair et al., 2010)

2. การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม โดยสรุปดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 สรุปการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ

	ตัวแบบที่ 1 (GPM)		ตัวแบบที่ 2 (OPM)		ตัวแบบที่ 3 (NPM)		ตัวแบบที่ 4 (ROA)		ตัวแบบที่ 5 (ROE)	
	Beta	t	Beta	t	Beta	t	Beta	t	Beta	t
Constant		-5.55		-4.092		-2.952		-2.587		-3.932
TFRS 15	.107	1.165	.078	.858	.125	1.360	.116	1.260	.153	1.688
TIME	-.177	-1.938	-.043	-.473	-.105	-1.143	-.136	-1.474	-.135	-1.487
SIZE	.192**	3.772**	.238**	4.715**	.166**	3.249	.173**	3.390**	.230**	4.557**
GROWTH	.067	1.311	.037	.726	.055	1.073	.010	.190	.075	1.491
F	4.733**		5.814**		3.175*		3.405**		6.043**	
Adj. R ²	.037		.048		.022		.024		.050	

**ระดับความมีนัยสำคัญ .01 *ระดับความมีนัยสำคัญ .05

จากตารางที่ 4 พบว่าค่าสถิติ F-test ของตัวแบบที่ 1 – 5 มีค่าเท่ากับ 4.733, 5.814, 3.175, 3.405 และ 6.043 ตามลำดับ โดยค่าสถิติ F-test มีค่านัยสำคัญน้อยกว่า .05 ในทุกตัวแบบ หมายความว่าในตัวแบบทั้ง 5 ตัวแบบ มีตัวแปรอิสระหรือตัวแปรควบคุมอย่างน้อย 1 ตัว ที่สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงในอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรได้โดยมีค่า Adjusted R² เท่ากับ .037, .048, .022, .024 และ .050 ตามลำดับ เมื่อ

พิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม พบว่าการนำ TFRS 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้ามาถือปฏิบัติไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรทั้ง 5 อัตราส่วน ซึ่งผลการศึกษาวิจัยนี้ปฏิเสธสมมติฐาน H1a – H1e สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตาม และตัวแปรควบคุมพบว่า ขนาดของบริษัทมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรทุกอัตราส่วน ($p < .01$)

3. การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างกลุ่มด้วยสถิติ Wilcoxon Signed Ranks Test

หลังจากผลการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการนำ TFRS 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้ามาใช้ และอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี ซึ่งอาจเกิดขึ้นเนื่องจากข้อจำกัดที่ข้อมูลไม่ผ่านข้อตกลงเบื้องต้นของสมการถดถอยพหุคูณ ผู้ศึกษาจึงได้ทำการทดสอบสมมติฐานความแตกต่างระหว่างความสามารถในการทำกำไรก่อนและหลังการนำ TFRS 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้ามาใช้ โดยใช้การทดสอบด้วยสถิติที่ไม่มีพารามิเตอร์ Wilcoxon Signed Ranks Test ผลการศึกษาแสดงดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลการทดสอบสถิติ Wilcoxon Signed Ranks Test

After adopt TFRS 15 - Before adopt TRFS 15					
		N	Mean Rank	Sum of Ranks	Asymp. Sig. (1-tailed)
GPM	Negative Ranks	82	71.1	5830	.032*
	Positive Ranks	58	69.66	4040	
	Total	140			
OPM	Negative Ranks	79	66.62	5263	.248
	Positive Ranks	61	75.52	4607	
	Total	140			
NPM	Negative Ranks	81	64.46	5221	.276
	Positive Ranks	59	78.8	4649	
	Total	140			
ROA	Negative Ranks	83	63.8	5295	.227
	Positive Ranks	57	80.26	4575	
	Total	140			

After adopt TFRS 15 - Before adopt TFRS 15

		N	Mean Rank	Sum of Ranks	Asymp. Sig. (1-tailed)
ROE	Negative Ranks	80	64.41	5153	.325
	Positive Ranks	60	78.62	4717	
	Total	140			

*ระดับความมีนัยสำคัญ .05

จากตารางที่ 5 พบว่า หลังจากที่บริษัทกลุ่มตัวอย่างได้มีการนำ TFRS 15 เรื่องรายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้ามาใช้ อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรทั้ง 5 อัตราส่วนมีค่าลดลง โดยพิจารณาจากการที่ Negative Ranks มากกว่า Positive Ranks ในทุกอัตราส่วน อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาค่าความมีนัยสำคัญของค่าสถิติ Z ของ Wilcoxon Signed Ranks Test พบว่า มีเพียงอัตรากำไรขั้นต้นที่มีค่าลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) เมื่อตัวอย่างนำ TFRS 15 มาถือปฏิบัติ ซึ่งผลการศึกษายอมรับสมมติฐาน H2a และปฏิเสธสมมติฐาน H2b – H2e

สรุปการวิจัย

ผลการศึกษาจากการทดสอบสมมติฐานความสัมพันธ์ระหว่างการนำ TFRS 15 มาใช้เป็นปีแรกกับอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี พบว่าการนำ TFRS 15 มาใช้ไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร ซึ่งผลการศึกษานี้ปฏิเสธสมมติฐาน H1a – H1e โดยผลการศึกษาสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ชิริณูชนิมตระกูล และวิริยา ไชยคำ (2565) ที่พบว่า การปรับใช้ TFRS 15 ของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง ไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร

อย่างไรก็ดี ผลการศึกษาจากการทดสอบสมมติฐานความแตกต่างระหว่างความสามารถในการทำกำไรก่อนและหลังการนำ TFRS 15 มาถือปฏิบัติ ด้วยสถิติแบบไม่มีพารามิเตอร์ Wilcoxon Signed Ranks Test พบว่าหลังจากที่บริษัทกลุ่มตัวอย่างได้มีการนำ TFRS 15 มาใช้ ทำให้อัตรากำไรขั้นต้นลดลงอย่างมีนัยสำคัญ ($p < .05$) เมื่อเทียบกับก่อนที่จะนำ TFRS 15 มาใช้ ซึ่งผลการศึกษายอมรับสมมติฐาน H2a นั้นอาจเป็นเพราะการนำ TFRS 15 มาถือปฏิบัติส่งผลกระทบต่อการรับรู้รายได้ โดยกิจการต้องแยกการรับรู้รายได้ในแต่ละรายการที่มีการระบุภาระที่ต้องปฏิบัติแตกต่างกัน ทำให้กิจการมีแนวโน้มที่จะรับรู้รายได้ช้าลง ซึ่งส่งผลต่อกำไร และอัตราความสามารถในการทำกำไรของกิจการ โดยเฉพาะกิจการในกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี ที่มีรายการขายที่ซับซ้อน หรือการขายแบบพ่วง และมักเป็นสัญญาขายที่ผูกพันในระยะยาว ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับ

งานวิจัยของ ศิลปพร ศรีจันทพร และอนวัณณ์ ภัคดี (2562) ที่พบว่า การนำ TFRS 15 มาใช้เป็นปีแรกในประเทศไทย ส่งผลให้การเปลี่ยนแปลงของรายได้รวม การเปลี่ยนแปลงของกำไรสุทธิ และรายการคงค้างรวมลดลง และงานวิจัยของ วงศ์มณี ขวาลวรรณ และศิลปพร ศรีจันทพร (2563) ที่พบว่า การปรับใช้ TFRS 15 ส่งผลให้ค่า สัมบูรณ์ของรายการคงค้างที่เกิดจากดุลยพินิจของผู้บริหารลดลง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัย

1. จากการศึกษาพบว่า การนำ TFRS 15 มาใช้ทำให้อัตรากำไรขั้นต้นลดลง ซึ่งนักลงทุน และผู้ที่มีความสนใจสามารถนำเอาผลของการศึกษาไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐาน หรือเป็นแนวทางในการวิเคราะห์และตัดสินใจในการลงทุนได้อย่างเหมาะสม
2. ผู้ที่สนใจศึกษาต่อสามารถนำผลลัพธ์จากการศึกษานี้ไปใช้ในการสนับสนุนงานศึกษาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ในงานวิจัยเพื่อต่อยอดได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ผู้สนใจอาจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการนำ TFRS 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้ามาใช้ และตัวแปรตามอื่น ๆ เช่น มูลค่ากิจการ หรือการจัดการกำไร
2. ผู้สนใจอาจศึกษากลุ่มตัวอย่างในอุตสาหกรรมอื่น ๆ ที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบจากการปรับใช้ TFRS 15 เช่น กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง หรืออาจจะศึกษาทุกอุตสาหกรรมในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

เอกสารอ้างอิง

- จุฑามาส จรุงกลิน. (2555). **ปัจจัยที่กำหนดความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย**. การศึกษาเฉพาะบุคคลการบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2564). **ข้อมูลรายบริษัท/หลักทรัพย์**. สืบค้นเมื่อ 1 ตุลาคม 2564 จาก <https://classic.set.or.th/set/commonslookup.do?language=th&country=TH>.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2543). **วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย**. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: สุริยาสาสน์การพิมพ์.
- วิรุฬห์ ลำกุล. (2558). **ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์: กรณีศึกษาธนาคารขนาดใหญ่ 5 อันดับแรกในประเทศไทย**. การค้นคว้าอิสระวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

- วงศ์มณี ขวาลวรรณ และศิลปพร ศรีจันทเพร. (2563). ผลกระทบจากการปรับใช้มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้าที่มีต่อคุณภาพกำไร. **วารสารวิชาชีพ**, 16(51), 5-22.
- ศิลปพร ศรีจันทเพร และอนุวัฒน์ ภักดี. (2562). รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า: หลักการรับรู้รายได้. **วารสารสภวิชาชีพบัญชี**, 1(1), 1-17.
- ศิลปพร ศรีจันทเพร และอนุวัฒน์ ภักดี. (2563). การนำ TFRS 15 มาถือปฏิบัติในปีแรกส่งผลกระทบต่องบการเงินอย่างไร. **วารสารวิชาชีพ**, 11(50), 23-42.
- ชินุช นิมตระกูล และวิริยา ไชยาคำ. (2565). ผลกระทบจากมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้าที่มีต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง. ใน **สภามรสดัชนีพัฒนา (บรรณาธิการ), การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานทางวิชาการระดับชาติ UTCC Academic Day 2565** (477-496). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- สภวิชาชีพบัญชี. (2561). **มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 15 รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า**. สืบค้นเมื่อ 1 ตุลาคม 2564 จาก <https://www.tfac.or.th/upload/9414/AurJJ4EpJN.pdf>.
- สายชล สันสมบุรณ์ทอง. (2552). **สถิติที่ไม่ใช่พารามิเตอร์**. กรุงเทพฯ: บริษัท จามจุรีโปรดักส์.
- อโนทัย ตริวานิช. (2552). **สถิติธุรกิจ**. ขอนแก่น: สำนักพิมพ์ ขอนแก่นการพิมพ์.
- Ciesielski, J. T. & Weirich, T. R. (2011). Convergence Collaboration: Revising Revenue Recognition. **Management Accounting Quarterly**, 12(3), 18–27.
- Hair, J. F. et al. (2010). **Multivariate Data Analysis**. (7th ed.). New Jersey: Pearson Prentice Hall.
- Hinkle, D. E., Wiersma, W. & Jurs, S. G. (1998). **Applied Statistics for the Behavioral Sciences**. (4th ed.). Chicago: Rand McNally College Publishing.
- Landsman, W. R. & Maydew, E. L. (2002). Has the Information Content of Quarterly Earnings Announcements Declined in the Past Three Decades? **Journal of Accounting Research**, 40(3), 797-808.
- Subramanyam, K. (2014). **Financial Statement Analysis**. (4th ed.). New York: McGraw-Hill.